

Evelin Ilves

"Mida te soovitaksite inimesele, kel tuleb jõulud üksinda veeta?" küsis minult üks ajakirjanik mõni aeg tagasi. Kandev paus... Ülikooliõpingutest mäletan hästi toda paradoksi, et just aasta kõige romantilisem ning kaunim aeg – talve- ja kevadise pööripäeva paiku, mõjub mõnedele inimestele masendavamalt kui tavaline argipäev. Nendest öödest sünnib kõige enam lapsi, ent siis on ka lahkumine kõiksusesse aasta lõikes haripunktis. See on kurbus, mis vara ära viib.

Ajakirjanikule vastust sepitsedes meenus mu oma isiklik kogemus üksi veedetud jõuludest. Seda on siiani vaid korra elus juhtunud, ammu aastaid tagasi, ent võib-olla just seetõttu püsib ta ikka meeles.

Tegelikult ma teadsin ette, et nood jõulud veedan ma üksinda. Mul oli vaid üks inimene maailmas, kellega koos seda aega olla tahtsin, kuid – ta ei saanud tulla. Nii planeerisin teadlikult või alateadlikult omale tolle Maailma Kõige Kurvema Öhtu. Ma ei teinud isegi jõulutoitu. Ma ei mõelnud minna kirikusse, kus alati jõululaupäeval käinud olin. Ka lapsena, kui see veel tabu oli. Ma ei näinud ennast ühise peolaua taga ema ja õe juures. Otse vastupidi. Ma ei iitsatanudki neile, et olen ootamatul kombel seekord ilma peal rippu. Pidetu. Lootusetu. Õnnetu.

Istusin oma pisikeses korteris vaikuses ja vaikuses. Telekas ja raadio ei tulnud meeldegi. Kui videvikust linnatuledest hoolimata tüüne pimedus saama hakkas, panin küünlad põlema. Neid on minu kodus alati palju olnud. Vanaema oli kord seletanud, et põlev küünal puhastab aura, ajab halvad mõtted eemale, kutsub head haldjad tuppä. Pinge hakkaski tasapisi lahtuma ning mõte süngelt radadelt helgema poole ekslema. Milleks millestki või kellestki kümne küünega kinni hoida? Milleks oma õnne väljastpoolt selmet enda seest otsida? Kes selle masendava öhtu mulle üleüldse korraldas – kas too igatsetud kalleim inimene maapeal või siiski mina ise? Aus vastus iseendale oli kainestav.

Pakkisin ennast villasesse vammusesse, panin anseküla tutimütsi pähe ja pikad kaitsekirjadega käpikud kätte ning läksin õue. Võrreldes minu toaga oli seal hiilgavalt valge. Üksikud inimesed uitasid linna lumepehmeil tänavail, õhus oli ahjude kütmise hurmavat soojust, kirikud särasid ja helisesid jõluehteis. Minu „prashtshaj molodostid“ said kiiresti lund täis. Üks hallitriibuline kõhn

kiisu istus mu köögiakna all ja vaatas igatsevalt üles. Keerasin otsa ümber ja tõin talle killukese kala. Too tänulik pilk noist helesinistest kassisilmadest oli tolle õhtu pöördehetk. Mul hakkas äkitselt soe ja helge. Kogemus imetillukesest heast teost ja ja jagatud kurbusest oli kirkastav. Mis sellest, et seda tunnet tol hetkel keemiliste valemitega paremini osanuksin lahti seletada, kui sõnu leidnuks seletamiseks appi võtta.

Kui ma koju tagasi jõudsin, nii natukene enne südaööd, kõlas mu uksele koputus. Tema. Ta tuli siiski. Too hetk on minus igavesti alles. Seletades seletamatut – et asjad juhtuvad siis, kui on õige aeg. Vahel on see lohutus. Vahel lootus. Elu seadus aga alati.

Üksi olemisel on mitu moodsust ja tuhandeid värve. Ühes olen kindel – üksindusse klammerdumine ei aita. Endasse sulgumine ka mitte. Kuigi vahel võib see vajalikki olla. Oma kurbust saab ja peabki jagama. Kasvõi raadiohääle ja raamatuga. See läheb kindla peale väiksemaks. Kui endal on kõige raskem, aitab teiste aitamine. Alati.

"Mis oli teie enda viimane heategu?" ei jäta ajakirjanik mind rahule.

Võtsime varjupaigast kiisu. Usun, Musil nüüd on uus, palju parem ja sõpradega jagatud elu.

Kauneid jõule!